

Abril.

SETMANARI NACIONALISTA D'ESQUERRA

ANY I - NÚM. 4

SURT ELS DISSABTES

BARCELONA, 17 SETEMBRE 1938

Redacció i Administració:

R. Catalunya, 38, 1.^a

— Telèfon 17135 —

Preu: 50 cèntims

SUBSCRIPCIÓ:

6 pessetes trimestre

Editorial

Mentre escrivim aquesta «Editorial» desconexim en absolut què passarà a Europa aquesta setmana, i igualment, encara que ho pressentim, el resultat de la present reunió de l'Assamblea de la Societat de les Nacions, així com la variació de les nostres línies de foc; però per damunt de tot s'aixeca, com una epopeia gegantina, l'heroisme de l'Exèrcit de la República al front català de l'Ebre.

Catalunya, en llegir al dia els comunicats de guerra, s'extremeix i alhora vibra d'emoció colpidora. Aquestes serralades dels sectors de Gandesa i de Corbera, terres presencials de les més grans gestes del nostre exèrcit, restaran escolpides en les millors pàgines de la nostra història llibertadora. Les torrentades de foc, feréstegues tempestes d'escupina del canó nazi, i les terribles pedregades que els avions italo-alemanys llencen, no serveixen davant d'uns homes arrapats a la terra en defensa de la llibertat dels pobles. Posicions perdudes uns minuts, són recuperades amb atacs a la baioneta. Es l'extermini més brutal de l'home que el feixisme hi obliga. Però amb quina energia i heroisme compleix el nostre soldat! La lectura de la premsa italiana n'és un bon reflex. En iniciar-se la contraofensiva feixista, digueren que als dos dies les nostres forces serien llançades a l'altre costat de l'Ebre. Als pocs dies d'haver profetitzat tal desfeta, «Il Popolo d'Italia» ja rectificà dient que es tractava d'una batalla «d'esgotament de l'enemic». En entrar a la segona fase de la lluita, el propi diari italià anunciava que aquesta segona part fóra «de gran teatre» i que seria «irresistible». Avui altra vegada han hagut de rectificar i tornar a parlar de «més que una batalla de conquesta de terreny ho és d'esgotament», i que el front davant les fortificacions republicanes resulta d'una «profunditat infinita».

Si així s'està descabdellant aquesta lluita, la més gran batalla que s'ha registrat en aquesta guerra d'independència de tots els pobles hispànics, es deu únicament a aquest exèrcit combatent, al qual ningú pot deixar de retre-li homenatge i admiració. Gairebé pot afirmar-se que d'aquesta lluita al front de l'Ebre se'n deriva l'estabilitat absoluta de tot el front català. ¿Què pot negar Catalunya a aquest poble aixecat en armes com un sol home? Al davant nostre tenim una carta d'un combatent català veí d'aquesta meravellosa muntanya del Montseny, el qual ens escriu: «Per a mi no passeu ànsia; és veritat que ací al parapet hi ha un terrible foc d'artilleria, d'aviació i de morter, sobretot aquest morter que de nit ens sembla una música desafinada, però solament existeix una MICA de perill...» Ni condecoracions, ni premis militars, arriben al nivell d'aquesta voluntat de ferro del combatent.

Catalunya ha d'ofrir-li quelcom més ¿Què representa el petit sacrifici que es demana a la reraguarda, davant la impressionable actuació d'aquests herois populars? ¿Què signifiquen aquestes preteses hegemonies polítiques davant d'aquesta vertadera unitat de tots els combatents republicans, plantant cara a la crimitositat feixista? El menyspreu total, heus aquí el càstig a què en són quells acreedors.

Catalunya defensarà Catalunya, digué el gran Patrici Francesc Macià. I així el nostre poble ve complint-ho.

Catalunya foragitarà amb la seva contribució a la guerra, el feixisme de les terres hispàniques, com igualment amb el seu abnegat i exemplar sacrifici, ho farà a qualsevol que li vingui a pertorbar la seva via de poble lliure amarat de fraternitat i de justícia social.

El mite de la seguretat

Quan Gengis-Khan va passar Rússia a sang i a foc, cap allà l'any 1223, destruint sense escrúpols les ciutats indefenses i assassinant a punta de ganivet dones, vells i criatures, era lema del ferotge mongol i dels seus generals l'afirmació següent: «Mai els vençuts no poden ésser amics dels vencedors i la mort dels uns és necessària per a la seguretat dels altres».

Que un dèspota asiàtic, idòlatria i embriagat per fàcils conquestes i per torrentades de sang s'expressés d'aquesta manera, no és pas cosa que pugui sorprendre ningú. Allò que sí ens deixaria estupefactes, si no estiguéssim curats d'espants, és que les nacions contemporànies sustentin, per bé que d'una manera hipòcrita i solapada, principis idèntics als de Gengis-Khan.

Ni la civilització, ni el cristianisme, ni cap escola filosòfica, partit polític o agrupament social, fan pas la cara de rectificar aquesta norma equivocada.

Pel damunt de tot, la seguretat!—s'escridassen els ex-belligerants del 1914. I el manteniment a ultrança d'aquesta seguretat que pretenen obtenir sacrificant la seguretat dels altres, és causa principalíssima de l'anginosa inestabilitat que cada dia sotraqueja més els homes i els pobles.

Els mongols del segle XIII igual que els huns d'Atila o els tàrtars de Tamerlan, plantejaven amb el que deien un groller sofisme on recolzar llur pruja destructora. Mai no hauria perillat la seva seguretat si no s'haguessin mogut de les immenses pastures de l'Àsia Central. Si es trobaven amenaçats era perquè de primer ells amenaçaven i, no contents amb això, destruïen salvatgement tota aparença de vida ordenada. Per tant la reacció dels

agredits era tan sols defensiva. Com defensives són, al fons del fons, les estocinades que de tant en tant fan els xinesos, els àrabs o els polinesis dels europeus que, a títol de civilitzar-los, van a robar-los allò que és seu.

Al mite de la seguretat estem, amics, sacrificant la nostra vida. Les nacions, armades fins a les dents, es guaiten les unes a les altres amb la mirada fosca dels pinxos de café concert. Per tal d'obtenir garanties, els vencedors oprimeixen els vençuts fins a l'estrangulació, d'acord amb els principis mongòlics de l'Edat Mitjana. Els vençuts callen i peten de dents, però esperen el moment propici per a redreçar-se i fer la pau, cobrant-se un rèdit de mil per u.

Enlloc no es veu generositat ni amor. El «bluff» més escandalós que mai s'hagi conegut el constitueix aquesta civilització que argüeix i raciocina a la manera de les allaus estepàries i aquesta ciència, pletòrica i mirabolant, que no vacilla en posar els seus descobriments als peus de Kali, la deessa hindú devoradora de vides.

Caldrà que un dia o altre els pobles, prescindint de la «paternal» tutela dels seus dirigents prenguin l'acord unànime de garantir-se la pròpia seguretat. Com? De la manera més senzilla del món: creuant-se de braços i tapant-se les oïdes amb cotó fluix per tal que no les hi esgratinyin clarins guerrers ni prèdiques inflamades. Pel damunt de la seguretat dels contractistes de material i de les fàbriques d'armaments hi ha la seguretat dels nostres fills que, si no tenen cap culpa, fóra terriblement injust que paguessin la pena.

J. M. FRANCES

Femina

CATALUNYA NACIÓ

L'altra nit, la ràdio, des de centenars de quilòmetres, a través de l'espai, de les terres castellanques, ens portà les notes vibrants i cadents del nostre himne nacional.

Fou corprenedor, creieu. Es feia un míting en un poblet de l'alta Castella, voltat de muntanyes, de carrers costeruts, de cases petites, porxos a la plaça; es feia un míting. Els oradors parlaven en castellà a aquella gent senzilla i bona que religiosament els escoltava després d'una jornada de combat amb l'enemic.

I enmig de la parla austera de la Castella hidalga, un incís: com un de

gotall cantari d'alguna fontana oculta, la nostra llengua dolça i amorosa, suau com una manyaga, es deixà oir. Parlava d'humanitat, repudiava la lluita horrorosa que han desencadenat els traïdors, acusava als assassins; i valenta, tremia del foc de la lluita per a defensar la Pàtria.

Així parlava per mitjà d'un germà nostre la nostra bella parla.

I després, escoltat amb respectuos silenci i ovacionat a l'acabar, d'entre la multitud sorgí un crit: Viva Catalunya!, i al moment, dominant-ho tot, amb majestat del que és i el que val i el que pot Catalunya, «Els Segadors».

Fou una d'aquestes emocions sobta- des i fortes que us pren alguna vegada a la vida i que difícilment ho oblideu ja més. Sempre que oim el nostre him- ne ens pren la inevitable emoció del mo- ment — l'homenatge a la Pàtria, l'a- mor a Catalunya —, però aquest dia el «bon cop de falç» ressonà amb aleteig d'una joia oculta, d'un triomf net, d'un orgull legítim.

«Catalunya comptat gran...»

Catalunya la bella, la treballadora, la combatuda, la que se li restringiren els drets que li pertocaven, ha demos- trat que també sap ésser, és!, forta i humana, germana dels que li deien se- paratista; i envia, generosa, els seus homes arreu dels camps de combat, a fer amb els seus cossos la muralla hu- mana on s'esclafarà el feixisme mun- dial, a fer de la seva sang jove i ardent el riu de redempció humana.

Arreu dels pics de la Castella aspra i forta, arreu on es lluita i es venç, una senyera feta d'or — el progrés que s'ai- xecarà de les runes d'ara — i de sang — ofrena a totes les pàtries —, pregona a tot el món la seva nacionalitat...

«Espanya és un Estat, és una plura- litat de nacions» deia en un admirable

article — admirable com tots els seus — l'amic Rovira i Virgili.

Cert; i per tant, Catalunya és Nació, com Bascònia, com Galícia, com Castella. Una Nació petita dins el gran mapa del món, però la més gran de tot aquest mapa en he- roisme i abnegació. Una Nació a la qual cap el goig d'haver parat l'em- penta homicida del feixisme interna- cional que començant per ella volia fla- gellar a totes les altres nacions — grans i petites —, i a la qual li cabrà l'or- gull d'aixecar primer que totes l'an- torxa sagrada de la redempció huma- nes, encara que aquesta antorxa fla- megui amb les vides dels seus fills.

I un poble que fa això, un poble que aguanta estoic els vols dels assassins de l'aire, un poble que envia, cantant, els seus homes a la gran lluita per la lli- bertat de tots els altres homes de la terra, és un poble que sap viure — que viu! —, que té consciència de la seva condició humana — que no tots els po- bles la tenen —, és un poble amb drets i deures com els altres pobles: és una Nació!

ANTÒNIA ABELLÓ

Comentaris

L' hora crítica de les Democràcies

Per EMILI FERSAC

I
Ve parlant-se molt de si els règims parlamentaris i democràtics ja no re- sulten eficients en la nostra època, de què per la seva lentitud es veuen so- brepassats pels nous tipus de govern, anomenats totalitaris. Es produeixen teories en pro i en contra, hom discu- teix les reformes que caldria implantar per a fer-los més eficients, si és precis vigoritzar el poder executiu en detri- ment dels parlaments, o bé la possibi- litat de reformar el règim d'aquests dar- rers, donant importància màxima a les comissions, on la tasca pot ésser més eficaç i decidida i limitar les interven- cions dels diputats en plena sessió, en gràcia a una major agilitat i eficaçia en l'acció de govern.

Per a nosaltres no existeix dubte res- pecte a la superioritat de la Democrà- cia i el Parlamentarisme sobre les Dic- tadures. En primer elloc, aquelles re- presenten el progrés comparades amb les darreres, ja que aquestes, malgrat les seves infules d'originalitat, no són altra cosa que la tirania d'uns grups i unes castes sobre tota la nació, sistema de govern que ha imperat a Europa de sempre i sota distintes denomina- cions abans de la Revolució Francesa.

El sistema dictatorial, permet en un moment donat, crear l'aparença de su- perioritat, ja que per la seva mateixa essència no ha de comptar amb d'altres obstacles que la voluntat del despota. No obstant, apart de què res compensa la pèrdua de la llibertat de l'home, fins pel que afecta al benestar material, no tarden en revelar-se les conseqüències de la falta de fre i control en l'admin- istració dels afers públics. Per tal de donar la sensació de superioritat del seu règim sobre el de llibertat, el dictador porta a cap obres i empreses de gran envergadura; i com li precisa enllu- nar als seus conacionals i a l'ensems mantenir aquesta gran «reclam» de cara a l'exterior, continuament es veu obligat a superar-se. Ha de vestir una grandesa pel seu país, crear un impe- rialisme, estimular l'ambició del poble i, per tant, es veu obligat a fomentar l'esperit militar, a fer grans despeses en armaments, i no trobant-se sol, ni ell ni el seu poble en el nostre planeta, a preparar-se en definitiva per a la guerra.

Tot això comporta despeses extraor- dinàries i com aquestes no augmenten acompassadament amb la capacitat eco- nòmica de la nació, s'esgoten ràpida- ment les reserves, ve l'augment dels impostos i per fi la precisió de recórrer al crèdit estranger. Quan aquesta falla, o bé acudit en proporció que no om- ple les necessitats més precises o aug- menten de nou els tributs, baixen els salaris i el nivell de vida i el malestar s'accentua fins a deslluir i enderrocar del tot la dorada aparença, la decora- ció que tapa la trista realitat, que no és altra, que a canvi d'obres aparatoses i millores indiscutibles en la vida exter- rior de la nació, els ciutadans han es- devingut ultra uns esclaus, uns pàries.

Els règims democràtics, per contra, si bé més lentament, avancen i millo- ren amb tota seguretat, ja que la lliure discussió i el contrast d'opinions i punts de vista permeten assegurar bé els seus passos.

Comanda de subscripció

al setmanari ABRIL

En que viu
a carrer
núm. pis, es subscriu al setmanari ABRIL per la
quantitat de pessetes trimestre.

Signatura

DE LA RERAGUARDA AL FRONT

LLETRES AL MEU GERMÀ

I

Estimat Pere: Enceto avui una cor- respondència que, si bé ha d'ésser sem- pre sense pretensions literàries, sen- zilla i planera, com s'escau entre ger- mans units no solament pels vincles de la sang, sinó que també, com nosaltres, per una profunda estimació, la destino a ésser publicada en les pàgines d'«A- BRIL» per a coneixement de tots els que tinguin la paciència de llegir-me, desitjant comptar-hi, entre aquests, vol- guts i possiblement inconeguts com- panys que, com tu, treballadors infati- gables i pacífics ciutadans, es troben amb les armes a la mà en defensa d'una causa comuna, la d'assegurar amb la nostra victòria final, una pau duradora amarada políticament i social, d'huma- nitat i justícia.

Els temes a tractar seran diversos i mentre les circumstàncies presents en mi perdurin en relació a l'actualitat de la retaguarda on em trobo o del front de guerra on tu ets.

Forçosament he de glossar avui com s'ha commemorat a Barcelona la pèrdua de les llibertats de la Pàtria, amb l'es- forç heroic realitzat fa 228 anys pels seus fills de llavors. Enguany ha estat el primer dels del teu record, que hauràs deixat de concórrer al monument a Casanova, on en aquesta diada sempre havíem coincidit en ratificar els nostres sentiments racials. Com t'hauràs recor- dat avui de l'abrandament patriòtic d'altres anys! A mi també m'han vingut a la memòria un sens fi de records i entre els més remarcables, el de l'11 de setembre del 1923, quan ben jove que eret encara, en l'atropellament brutal realitzat per les forces que a les ordres del «Poncio» de torn, sembrant el des- ordre, enlloc de vetllar per l'ordre, el teu patriotisme et féu conèixer llavors, l'ergástula i els mals tractaments que precediren el procés del qual estigueres pendent durant cinc anys, afiançaren en tu el fervor patriòtic.

Les coses han canviat força, si bé no pas totalment com voldríem nosaltres, que, del nacionalisme univèrsalista n'hem fet un credo, i l'espectacle de la commemoració pot perfectament compa- rar-se amb el de l'any passat el qual tu encara assistires. Possiblement ha exis- tit enguany una major seriositat, ja que la desfílada no obeïa a consignes

polítiques i en canvi és quasi segur eren més espontanis i quasi tan nom- brosos els ciutadans que en el trans- curs del dia anaren a retre homenatge als que tot hi sucumbint saberen defensar el prestigi de la Pàtria.

L'homenatge del poble, però, deixa'm ho dir, jo crec que era més sentit i més sincer, quan, lustres enrera, tenia menys importància numèrica, però el fet de significar un perill tenia més vàlua. Amb tot i això, no hi ha dubte que els que tributen el record pietós i d'homenatge als herois del 1714 tal com tu i jo el sentim, són immensíssimament més que no eren i aquest és un guany positiu que cal remarcar.

No oblidem de fer constar que hom trobava a manca la presència de la joventut que lluita als camps de bata- lla i que hom endevinava presents es- piritualment en aquell acte a tots els catalans que actualment lluiten per Ca- talunya en totes les terres de la pen-ínsula.

El teu fill ha desfilat davant del monu- ment enlairant, a l'estil del «més petit de tots», la seva magnífica bandera, la que tu li'n feres present el primer any que hi assistís i que enguany ha estat la tercera vegada que ha lluitat en aquesta data, amb major orgull que mai, car semblava dir que ell tot sol portava la representació del seu pare, que val més que no molts altres que a l'hora de la veritat saben dissimular el compliment del deure.

Antoni Rovira i Virgili ha donat el matí d'avui una conferència davant d'un auditori superior al que cabia en la sala de l'Ateneu Barceloní, conferència in- teressantíssima, a la que vauéig assis- tir i si bé als que amb assiduitat el llegim de «La Humanitat» i d'altres publicacions estant, escoltàrem una re- petició dels seus magnífics escrits, hom fruita escoltant-lo i es lamentava que no fos tot Catalunya, en aquells moments, el seu auditori.

Vet aquí, amb les ratlles que prece- deixen, el meu comentari al fet del dia d'avui; veurem quin serà el que glossa- rem la setmana vinent.

Cordialment t'abraça el teu germà,

RAMON

11 de setembre del 1938.

a gran part de les masses productores. Per a combatre i anihilar si és possible aquest únic obstacle, s'han creat i es vénen sostenint a tot risc les dictadures feixistes. L'actuació d'aquestes en la iniquitat de la guerra d'Espanya, així com l'actitud dels governs de països democràtics, agents els uns i mediatitzats els altres per les tenebroses forces del gran capital, constitueix tot plegat un exemple pels altres pobles i una comprovació de la nostra tesi.

Quina és, doncs, la solució d'un estat de coses que comporta tants grans mals i greus amenaces per al futur de les llibertats i dignitat humanes? Molts respondran, convençuts, que no existeix altre camí que la revolució social i la implantació de la dictadura del proletariat.

Nosaltres, que com a demòcrates i liberals sincers, no desitgem cap classe de dictadura i que per altra part tenim la convicció de què el règim capitalista és i justament controlat, pel que té de respecte a la lliure iniciativa privada — tan cara als catalans — no ha esgotat, ni tan sols acomplert totes les seves possibilitats, ens permetem opinar, que a fi d'evitar els estralls d'una lluita que forçosament derivaria en guerra civil a tots els països i que comportaria ultra un gran vessament de sang, la ruïna de l'economia i àdhuc de la civilització, el deure de tot home sa d'esperit, recte d'intenció i fervent aiant dels seus drets, que naturalment comporten el respecte als drets dels altres i el desig

de veure assegurats els postulats de justícia social, és anuar ferventment els esforços de tots, per tal d'acabar definitivament i implacable, amb el domini i fins l'existència d'aquestes oligarquies.

Els partits liberals i demòcrates, anomenats partits burgesos, són els qui han de prendre la iniciativa en l'acció, com a més interessats en la defensa dels seus postulats i trencar decididament tot contacte amb les esmentades potències del diner, depurant els seus propis rengles dels qui no vulguin seguir aquesta política i que per concòmitàncies, sovint inconfessables, traïxen el mandat dels seus electors, desacreditant el partit i el mateix règim que diuen defensar. Per la seva part, les forces obreres organitzades, haurien de recolzar aquesta acció, fiscalitzant-la implacablement, tant des de l'oposició, com del Govern, si les circumstàncies ho aconsellen.

Obtinguda la unió de totes les forces de progrés i producció, no fora impossible desarticlar i acabar amb l'enemic principal i amb la seva creació, l'odi feixisme. Aquesta hauria d'ésser, al nostre criteri, la pròxima i urgent finalitat de les forces agrupades a l'entorn dels Fronts Populars, sense prejutjar, com és natural, l'actuació pel dia de demà dels diversos partits que avui els constitueixen. Es tracta de vençer tots units en la batalla d'avui. L'esdevenidor és lliure per a tots, si sabem netejar-lo d'obstacles insuperables.

POLÍTICA NACIONAL

A Catalunya, com a la República, existeix amb plena activitat i vigència un Front Popular que respon exactament a la verdadera unitat antifeixista de totes les organitzacions existents als pobles hispànics. I bé, d'aquests Fronts Populars n'han sortit sempre els Governos de la República com a representants d'aquestes vertaderes unions nacionals. A la nostra Pàtria manca encara realitzar el que al Front Popular espanyol ha plasmat de temps ha. Constituir un Govern d'autèntic Front Popular; o sigui que el Govern de la Generalitat està mancat de forces polítiques integrants de l'actual Front Popular català. Per a plasmar aquest fet en realitat viva, una avinentesa es presenta: la propera reunió del Parlament Català.

Les organitzacions polítiques governamentals podrien plantejar aquest problema a qui segons l'Estatut interior de Catalunya correspongui el fer-ho, i amb tal acte mostrarien a l'opinió pública catalana, que cap mira egoista els empeny a persistir amb l'actual error polític. Si s'accepten unes organitzacions que representen vertaderament una part important d'opinió dins el Front Popular Català, just és que es multipliquin els esforços per a cercar la seva col·laboració directa al govern. A més a més, amb aquesta aportació a les tasques de Govern, s'equilibrarien les forces polítiques tal com són en realitat, i faria que el nou equip governamental respongués més al pensament unànime, en els actuals moments polítics, del sentir del poble català.

Igualment en aquesta represa de tasques parlamentàries, podria portar-se a revisió i promulgació definitiva, l'obra dels Governos de la Generalitat d'ençà del 19 de juliol del 1936, referendat tot allò que la pràctica aconselli fer-ho i deixant sense efecte tot quant no compli amb el criteri general dels ciutadans antifeixistes.

Una de les coses que més interessa a la nostra terra, és la revisió global de la legislació econòmica aprovada pels diferents Governos de la Generalitat. I diem que és més interessant perquè afecta en un tot a la futura reconstrucció econòmica de la Pàtria.

No volem caure en cap de les maneres en vulgars « Isidristes », però sí cal tenir en compte, en fer aquesta revisió, amb la legislació vigent a la República. Una diferència fonamental entre aquesta i la de la Generalitat, pot conduir a la ruïna absoluta de Catalunya.

Si convé mantenir alguna de les conquestes que el proletariat català ha aconseguit amb aquesta suava anomenada legislació econòmica, per a mantenir-les a Catalunya, cal que les pròpies organitzacions que les consideren com a pròpies, les fassin prevaler per mitjà dels seus mateixos representants al Govern de la República. D'altra manera, la inferioritat del nostre país en el que atany a la seva vida econòmica, produïda per tal legislació, no podria ésser avalada pel poble català sense cometre grans lleugereses que podrien ésser registrades després en la nostra Història Nacional com a funestes equivocacions.

Catalunya espera amb ansietat la propera reunió del Parlament Català, la institució cabdal de la nostra vida de poble lliure. Es per això que es fa necessari que els nostres Diputats responguin a aquest estat inquiet del nostre poble, portant a cap l'obra per tot-hom reclamada, d'estabilitzar la legislació d'ençà del 19 de juliol del 1936 amb les modificacions que fossin necessàries.

Economia

NECESSITA TERRES ITALIA?

« Itàlia — diu el més difós i eficaç raonament de la propaganda mussoliniana — està superpoblada. No hi ha espai per al seu creixent excés de població. Aquest augment de la població l'empeny a expansionar-se, a la qual cosa té un legítim dret. »

Els italians necessiten terra. Admès.

Busquen un país en el qual puguin obtenir terres per a colonitzar? Perfeccionament. Hi ha un país en el que atrafegats italians poden aprofitar grans extensions? On és aquest país? Aquí el teniu: Itàlia.

I heus aquí la prova, que té l'avantatge de procedir de fonts oficials romanes:

L'autoritzat « Anuario Statistico Fascista » per a l'any 1935-36, publica les xifres oficials romanes relatives a la distribució del sòl a Itàlia. Segons aquestes dades, 2.478.412 italians posseeixen 15.084.452 hectàrees de terra cultivada.

El 30 per 100 d'aquesta superfície (4.622.880 hectàrees), pertanyen al 93,1 per 100 d'aquests italians, que es guanyen la vida amb l'agricultura (2.314.374 petits cultivadors de 0,5 a 10 hectàrees de terreny).

Un altre 25 per 100 d'aquesta superfície cultivada (3.411.081 hectàrees), pertany a un 6,3 per 100 dels productors agrícoles. Això és: 151.506 italians són propietaris d'hisendes entre 10 i 100 hectàrees.

Però 12.490 italians (el 60, per 100 de la població agrària), posseeix les restants 7.049.682 hectàrees o sigui el 47 per 100 de les terres cultivades a Itàlia. (Propietats superiors a 100 hectàrees).

Aquests 12.490 italians posseeixen tantes terres com els restants 2.465.822 conreadors italians en conjunt. Una radical reforma proporcionaria terres a milions d'agricultors italians, a Itàlia mateix.

Milions d'italians que si la seva terra on van néixer estigués lliure d'ociosos paràsits, podrien viure feliços, pacíficament i útilment en les seves llars, sense haver d'assaonar el sòl abissini o espanyol amb la seva sang.

« Cambiaran de criteri els defensors « objectius » de la campanya mussoliniana de conquesta enfront d'aquests fets tan clars? »

Però, a més, el raonament mussolinian de « colonització », en el cas d'Abissínia és, en si mateix, fals. Ningú que conegui Abissínia negarà que el clima i la topografia fan aquest país extraordinàriament inadequat per a la seva colonització per europeus. I si en el Sud del seu propi país, amb un clima incomparablement més favorable, no acostumen els italians a obtenir grans collites del sòl, pot seriosament sostenir-se que aquests mateixos italians colonitzaran en massa i cultivaran la mortífera Abissínia?

I el raonament mussolinian continua essent fals pertocant Espanya, car el poble ibèric és indomable i les despeses de mils de milions que està realitzant el feixisme italià a casa nostra són diners invertits en un mal negoci. A Espanya, per raons distintes a les que ens referim respecte a Abissínia i per altres moltes que estan a la consciència de tots, també és impossible la colonització.

No. Per Mussolini no és un problema de colonització del sòl abissini o espanyol amb cultivadors italians famèlics o capitals depreciats, sinó solament les arriscades temptatives d'aixecar un poderós « Imperi romà ». Aquestes aventures no estan motivades per la colonització, sinó per una concepció imperialista i militarista.

La pessimista teoria de la població de Malthus ha estat refusada fa temps i per sempre. Si algú vol conèixer la veritat que ho preguntu als industrials i als agricultors.

La fam no és deguda a la manca d'espai o de producció, sinó simplement al resultat de la distribució dels recursos productors, que ha arribat a ésser irracional.

« Necessiten terra els italians? Admès. Però a Abissínia o a Espanya no hi ha lloc per als italians famèlics. Hi ha, no obstant, a Itàlia, espai encara per a diversos milions d'habitants. Solament necessiten, en primer lloc, esborrar d'Itàlia un sistema que garanteix gegantines rendes territorials a 12.800 ociosos. Això costaria, segurament, menys sang que la vessada en un sol dia a Abissínia o a Espanya. »

J. SERRA GASULLA

CARNET INTERNACIONAL

Durant les vint-i-quatre hores que seguiren immediatament a l'esperat parlament de Hitler, tot Europa i particularment els cercles polítics i diplomàtics, han viscut uns moments d'inquietud i de tensió no igualades en els anys posteriors al 1918.

El to violent i agressiu emprat pel Führer en moments tan delicats i davant l'espectació de tot el món, revesteix una gravetat indubtable, ja que en comprometre decididament l'apoi d'Alemanya a les reivindicacions del sudetes, ve a situar el Govern de Praga i el poble txec davant l'alternativa d'acceptar la solució que vulgui imposar Berlín o la resistència per les armes, que vol dir la guerra.

No hi ha dubte de què els dirigents alemanys defugiran en tot el possible l'agressió directa i retardaran la invasió del Txecoslovàquia, provocant, per contra, disturbis i creant incidents en les regions sudetes, per tal de justificar i provocar la seva intervenció.

Es una incògnita quan escrivim aquestes impressions, l'actitud definitiva d'Anglaterra, però tot fa sospitar la seva resolució d'oposar-se, recolzant a França, a qualsevol atac directe contra l'Estat amenaçat. No obstant, creiem que si Hitler es donés per satisfet en el seu prestigi, acceptant una nova fórmula de transacció que podria arbitrar-se, i que salvés, aparentment almenys, la sobirania de Txecoslovàquia, Londres no dubtaria en pressionar de nou a Praga per tal d'obtenir noves concessions.

Si arribés el que asenyalem, hom diria que és un nou esforç en favor de la pau. Dubtem molt de què així fos en definitiva, si les concessions arrencades, han de satisfer la totalitat de les pretensions de Berlín; ja que en tal cas sols creiem en un ajornament del conflicte.

Pot succeir, no obstant, que el poble amenaçat no vulgui cedir, cregut de què, en definitiva, se'l porta al sacrifici, i en tal cas si Alemanya tira al dret, es impossible de preveure les conseqüències, puix que pot molt bé succeir que les restants nacions, les unes després de les altres, es vegin portades al conflicte irremissiblement. — S. FIGUERAS.

Paradissos feixistes

La darrera troballa dels nazis sobrepassa en cinisme tot el que un cervell normal pot imaginar.

Sovint algunes famílies jueves, esperen en va el retorn del pare o del marit.

Comença la inquietud i les gestions per tal de conèixer quina ha estat la seva sort. Ha estat detingut? Ha fugit?

Passat algun temps, es rep un sobre amb el membre oficial, en què se'ls invita a desembossar 35 marcs per tal de poder retirar del crematori, les cendres del desaparegut.

Prop de Weimar acaba d'ésser creat un nou camp de concentració.

Es troba tancat en absolut per alambres per les quals passa un corrent d'alta tensió, que impossibilita tot intent de deslliurança.

Quan els presoners aclaparats pel règim inhumà, es lliuren al més negre desesper, els guardians rient grollerament, els aconsellen:

« Si voleu acabar de patir no us cal més que tocar els fils. Resulta infalible! Instantàniament us trobareu descansats. »

I molts infeliços cerquen el consol en la mort.

VICENÇ A. BALLESTER

Fa ja vint-i-cinc anys que en la diada de l'11 de setembre, com en compliment d'un deure, acudim devots a retre homenatge als herois del 1714. Primerament a l'Arc de Triomf, després en el que fou baluard de Sant Pere i sempre hem trobat munió de germans de causa, d'algun d'ells n'ignorem el nom i els cognoms, amics estimats però, que a despit de tot, hem combregat sempre amb els mateixos ideals de patriotes d'antiga mena. Hem dit d'antiga mena per no confondre'ls amb aquells que esperaren, malgrat la seva edat més o menys madura, l'adveniment de la República per a fer-se catalanistes, quan no en casos pitjors, s'acomodaven o defensaven en aquells temps, ideals diametralment oposats als que avui propugnen, per tal d'ostentar políticament una representació productiva o per a conservar la il·lusió d'un demà proper, en què, la professió de l'ideari catalanista-esquerrà, els ha de donar un profit a les seves ambicions o a la seva vanitat. Per als qui de bona fe maldem d'ençà que tenim ús de raó per un mateix ideari, ens és plaent de retrobar-nos en avinenteses com aquesta de l'11 de setembre, on el perfum més pur és el de a catalanitat autèntica. Malauradament, sabem prou com ha variat força el contingut de la commemoració, però no hem pas d'ignorar que la quantitat i la qualitat no van pas massa sovint agermanades i som dels que confiem encara en un demà victoriós per a la nostra Pàtria i en fer possible aquest esdevenidor, no pretenem pas ésser-ne els únics, ni tampoc sols en fruit-lo. Enguany, al peu del monument a Rafael de Casanova, hi hem trobat a mancar molts estimats amics; per als uns, la seva absència és circumstancial, per als altres, dissortadament és definitiva i, entre aquests i en lloc preferent hem enyorat l'amic excel·lent, el patriota exemplaríssim que fou Vicenç A. Ballester.

Vicenç A. Ballester, era un d'aquests patriotes abnegadíssims per als quals el catalanisme és el més preuat sentiment. La figura venerable d'apòstol, d'un ideal puríssim, la seva calma i les seves melenes blanques, la seva bonhomia, però també la seva actitud enèrgica en els casos on es requeria, infonia en aquells que amb noble orgull ens consideràvem els seus seguidors, una intensíssima devoció i un respecte i una autoritat d'aquelles que solament poden aconseguir-se amb l'exemple més immaculat. En tots els actes, en tots els llocs on el catalanisme era un credo i no era una ostentació remuneradora, trobàvem a Ballester. Havent-lo seguit de prop recordarem sempre l'home que s'havia lliurat abnegadament, amb una mena de bogeria, a la tasca del patriota auster i digne, sobreposant les obligacions voluntàries que ell mateix s'havia creat per a servir la Pàtria i que materialment li costaven sacrificis, sobreposant-ho tot, diem, als deures de la seva professió i consegüentment als beneficis que amb tanta altesa de mires sabia renunciar.

Recordem Vicenç A. Ballester, el de la «Unió Catalanista», el que durant els temps anteriors i posteriors de l'Assemblea de Parlamentaris, vetllava per als que portats per la nostra joventut i pel nostre entusiasme, a les Rambles amb els nostres crits i en el Teatre amb els nostres aplaudiments o amb els nostres xiulets, exasperàvem els saions que amb el seu sàbre sovint ens havien abastat; actituds aquelles que contribuïren a fer possibles transcendents i ulteriors esdeveniments i que avui no lloaran molts dels que de les seves conseqüències es beneficien.

Recordem Ballester, el de l'«Associació Catalana de Beneficència», que al Palau de Justícia, a les Delegacions de Policia, a la Model i arreu en temps de l'empresonament dels nostres patriotes com l'Emili Store, de Carrasco i Formiguera, de Joaquim Delclós, de Clòpès Sureda i tants altres nacionalistes purs. Molts, gràcies al nostre plorat patriòtic, havien trobat menys dolorós el seu captiveri, que ell amb tanta fe i entusiasme havia procurat escurçar o fer més passador.

Recordem Ballester quan el 1925, en ocasió d'un viatge nostre a París ens encomenà una missió delicada, que fou costosíssima per al seu propi peculi, però que afavorí companys que no eren pas amics particulars seus, però sí que eren catalanistes autèntics.

I recordem encara a Vicenç A. Ballester el de «Foment Autonomista Català» i de l'«Escola Catalana i Cor Infantil «Mossèn Cinto»»; al de l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana» i de les seves Colònies Infantils i de les Festes d'Infants i Flors; al propietari, director i redactor de «La Tralla» amb el seu V. I. C. i M. E. i recordem en aquesta diada, a l'home de l'11 de setembre.

Fou l'any 1919 que per primera vegada formàrem part del Comitè executiu de l'homenatge a Rafael de Casanova i de llavors ençà repetidament havíem participat en les tasques d'organització. Sabem, com molts d'altres, la col·laboració valuosa de Ballester en aquella diada i tenim gravats a la memòria diversos fets remarcables amb relació a les seves intervencions però, n'esmentarem solsament dos que feien d'ell, un heroi de l'ideal. Recordem que l'any 1923 en presència el brutal atropellament de la policia d'aquells temps, contra les dones i els infants les quals sabrejàren materialment i despiatada, s'adreçà a un oficial d'aquell Cos, relativament jove i d'uniforme, amb espasi i pistola, mentre que ell amb les mans lliures i sense cap arma, el subjectà, l'apostrofa davant de tothom per aquella actitud inhumana i amb tot i els seus cabells blancs, el bufetejà. L'altre fet al·ludit tingué lloc també per l'11 de setembre d'un altre any, quan vetllant pel prestigi de la gloriosa senyera de l'«Unió Catalanista», no permeté que aquesta es blinqués davant de cap ésser mortal i que era per tant, susceptible d'equivocacions i de canvis.

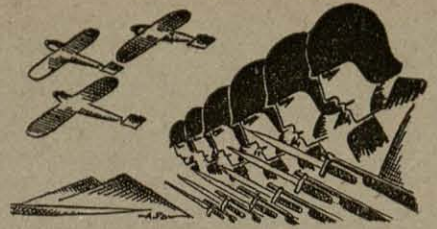
Altres fets demostren la seva ferma patriotica i la seva modestia. Esmen-tem-ne alguns. Aviàt farà deu anys, morí Ignasi Iglésies i el seu enterrament constituí una manifestació popular que les autoritats de la Dictadura no veien pas amb bons ulls. Vàrem tenir l'honor, no solament de comptar-nos entre els amics d'Ignasi Iglésies que el portàrem a pes de braços a la seva tomba, sinó que també ens tocà la sort d'integrar el mateix torn que Ballester i, tot baixant del carrer de Lúria, custodiats per la policia que ens vigilava, Vicenç A. Ballester, al capçal del fèretre començà a entonar a mitja veu i amb fermesa, el nostre Himne Nacional i tots els que portàvem el pes material d'aquella preciosa càrrega, seguírem Ballester en el seu tribut al Poeta del Poble. El nostre cant patriòtic, era ensems una oració fúnebre i cal haver viscut aquells moments, per a capturar-se del que això significava.

Són molts encara els fets anecdòtics que coneixem i que corroboren la nostra devoció pel recent traspasat, repetim, però, encara, que era també un home humaníssim, bo, modest i sincer, que no autoritzà mai res que pogués donar-li renom o notorietat. Diverses vegades s'havia intentat homenatjar-lo, com certament es mereixia per part dels que n'havíem rebut favors inestimables i per culpa d'ell, això mai no fou possible. L'any 1932, després de diverses reunions tingudes per elements nacionalistes que havien estat empresonats, s'esbossà un programa d'actes en honor de Ballester i aquests tampoc no pogueren realitzar-se per haver-ho impedit formalment la seva voluntat.

El dia anterior al del seu traspàs — ens cap l'honor d'haver estat uns dels amics que darrerament l'han vist amb vida posttrat al seu llit que havia d'esdevenir mortuori —, que parlant amb nosaltres, a presència dels seus familiars, jeia retret al nostre comú i estimat amic

DEL MEU BLOC DE GUERRA

La millor infanteria del món

Els francesos estan orgullosos dels seus «fantassins», és a dir, de la seva infanteria. Ho han dit i repetit mil vegades, i una de les darreres ha estat en ocasió de la gran parada militar que tingué lloc a Versalles durant la visita de S.S. M.M. britàniques a la capital de la veïna República.

Però els francesos han oblidat, segurament, unes paraules de Napoleó: «Amb els soldats espanyols i els oficials francesos, jo conquistaria el món». El més gran geni militar que ha donat la Història, feia honor als nostres infants i reconeixia la nul·litat o cosa per l'estil dels militars espanyols que, pel que ens demostra la història, exceptuant alguns noms que s'han destacat en les seves pàgines, sempre han gaudit de fama tan proverbial. Doncs bé, una vegada més, la realitat posa en evidència la vàlua de la infanteria republicana, estretament lligada a la vàlua dels seus caps sortits en la seva majoria de les capes més populars del nostre poble.

La batalla de l'Ebre. En parlàvem la setmana passada en referir-nos al front de Catalunya, en parlem avui de bell nou i en parlarem a la Història, glorificant-la com a símbol de la vàlua de l'Exèrcit de la República, quan els historiadors amb la perspectiva que dona la llunyania en el temps i en l'espai, puguin descriure i glossar el que haurà estat aquest episodi de la nostra guerra, aquesta guerra d'independència i de llibertat, el més heroic de tots els que s'han desenvolupat fins ara i que difícilment podrà ésser superat.

A través del laconisme dels comunicats de guerra, a través de la fredor del text oficial, he sentit aquests dies passats en llegir el comunicat una frisança, una emoció que difícilment podria transcriure. Per als qui, d'una manera o altra, hem estat testimonis d'episodis guerrers, aquest laconisme dels comunicats oficials ens diu coses que els no iniciats no arribaran mai a capir. Quan llegim que trenta bateries han estat «pilonant» una cota durant hores i hores, que més de cent cinquanta avions de gran bombardeig han estat llançant la seva càrrega mortífera damunt d'un espai relativament reduït, quan calculem que tones i tones de metralla han solcat uns quilòmetres quadrats de terreny, com una pluja de foc tenaç i persistent, no podem menys que sentir una terrible emoció i una admiració més formidable encara pels nostres soldats que, no tan sols saben resistir — aguantar diríem millor — aquesta pluja damunt l'esquena llur, sinó que en el moment que l'enemic creu haver destroçat ja seva resistència i llança a l'assalt les divisions d'italians i marroquins, la infanteria republicana sorgeix com per art d'encantament i causa veritables estralls en els rengles enemics.

La batalla de l'Ebre em porta a la memòria un episodi de la guerra al Nord, quan bascos i asturians sofrien l'escomesa de les divisions italianes recolzades per dotzenes de canons i d'avions. No recordo ara el nom de la posició que defensaven els nostres, però sí que havent acabat les municions, calia retirar-se i deixar el pas lliure a l'invasor. No obstant, volgueren encara provar sort i es llançaren a la baioneta. Els italians que no els havien vist sortir de la trinxera enmig dels núvols de terra i pols aixecat per les contínues explosions foren sorpresos per aquell atac a l'arma blanca totalment inesperat. Bascos i asturians saberen treure profit de la sorpresa i produïren als invasors una infinitat de baixes. Quan es cregué que el resultat era prou satisfactori, el cap de la posició ordenà el retorn i el desallotjament d'aquella trinxera, tot dient:

— Ara ja han pagat el seu preu.

Doncs bé, la infanteria republicana que lluita terres enllà de l'Ebre — catalans i germans d'altres pobles d'Ibèria —, quan el terreny ha estat solcat en totes direccions pel foc de terra i d'aire, quan hiperbòlicament podríem dir que un turó ha estat traslladat de lloc, sorgeix no se sap d'on i a l'arma blanca si cal i sap imposar durs càstigs a l'enemic. I la posició segueix restant nostra.

Altra vegada cauran damunt d'ella tones i més tones de metralla i una pluja de foc que durarà hores i hores ininterrompudament; seguirà el «pilonatge» de la terra nostrada, però els nostres homes, eficaçment recolzats per la nostra artilleria i la nostra aviació es faran forts fins que arribi el moment decisiu que el factor home enemic entri en joc. I aleshores, creixent-se, agegantant-se, un contra deu, seguiran causant baixes en els rengles enemics obligant-los a retirar-se i a «reorganitzar» les seves unitats.

Heus aquí com actua la nostra infanteria, a la qual ret homenatge d'admiració el poble espanyol i el món sencer. Els catalans, dintre del dolor de la tragèdia, ens sentim orgullosos de l'esperit indomable de la nostra raça que sap vendre tan cara la nostra llibertat la nostra dignitat d'homes d'un noble civilitzat.

Si Napoleó hagués pogut veure el nostre Exèrcit d'avui és molt probable que les seves paraules haguessin estat aquestes:

— Amb oficials i soldats com aquests jo conquistaria el món.

Perquè, ningú no pot dubtar-ne, la infanteria de la República, catalans i castellans, bascos i andalusos, asturians i llewantins, meravellosament agermanats, és la millor del món.

MARIAN VIVES

Hilari Salvadó, perquè en una de les ocasions en què, durant el transcurs de la seva llarga malaltia l'havia visitat, li anuncià que un dia hi tornaria acompanyat d'altres amistosats i com sigui que en aquella anunciada visita, s'hi aplegaren un quantíssim nombre de destacades personalitats i es donà publicitat a la mateixa com a tribut de merescut homenatge a l'il·lustre malalt, ell no perdonava, amb bonhomia però, aquella malifeta (?) de l'actual Alcalde de Barcelona.

Foren les seves últimes paraules en la nostra darrera conversa, de coratge a seguir lluitant en tots els terrenys per la llibertat de la nostra Pàtria, segur com estava que, si bé ell no ho veuria, la llibertat absoluta de Catalunya seria un fet a l'abast de la generació present.

Que el seu exemple serveixi de norma per a la joventut d'avui i per als homes

de demà perquè aviat, ben aviat, l'alliberament i la prosperitat de Catalunya siguin un fet, com preveï el nostre plorat patriòtic i enyorat amic.

RAMON SABRIA I ROCA

Els subscriptors que observin alguna deficiència en el repartiment, són pregats de comunicar-ho a l'Administració del periòdic, Rambla Catalunya, 38, per al seu subsanament.